

ΜΑΝΩΛΗΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥΔΑΚΗΣ

ζωγραφική
οδηγίες χρήσεως

^ή
συμβουλές για τη διαδρομή του εικαστικού έργου
από το εργαστήριο στον κόσμο

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

πρώτα βήματα

Ξεκίνα!

Από οπουδήποτε, από χαμηλά!

Η πρώτη σου έκθεση (μπορεί να είναι είτε ομαδική είτε ατομική) δεν θα γίνει απαραίτητα σε γκαλερί.

Το σημαντικό είναι —και την πρώτη φορά και όλες τις φορές— ποιος θα δει την έκθεση, όχι το πού θα γίνει η έκθεση. Ποιος είναι ο αντίκτυπος, όχι η τοποθεσία.

Υπάρχουν πολλοί χώροι για να παρουσιάσεις τα έργα σου: πολιτιστικοί σύλλογοι, καφετέριες, το εργαστήριό σου (open studio), εστιατόρια, δημοτικές βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία, λόμπι ξενοδοχείων, θεάτρων, εμπορικά κέντρα, κορνιζάδικα, καταστήματα επίπλων κ.ά.

Προετοιμάδου συστηματικά, επίμονα και υπομονετικά.

Άρχισε από χαμηλά, για να φτάσεις ψηλά.

Κάνε έκθεση, σε τοπική γκαλερί ή πολιτιστικό σύλλογο, σε ομαδικές εκθέσεις. Στην πόλη σου, και μετά σε όλη τη χώρα. Στην περιοχή σου πρώτα, μετά στο κέντρο.

Το κέντρο είναι μάλλον παρεξηγημένη έννοια και πάρα πολύ σχετική με τη θέση από όπου το βλέπεις.

Η Ευρώπη δεν έχει ακόμη ένα κέντρο, αλλά όσο να 'ναι το Λονδίνο, το Παρίσι, το Βερολίνο είναι πιο κέντρα από την Αθήνα. Από την άλλη, και η Αθήνα είναι πιο κέντρο από τα προάστια των παραπάνω πόλεων.

Και παραπέρα, αναλόγως τι ψάχνεις, το κέντρο είναι ή στο Κολωνάκι ή στον Ψυρρή ή στο Μεταξουργείο.

Μην αιθάνεσαι δέος, λοιπόν, όταν βλέπεις βιογραφικά με εκθέσεις στο Παρίσι, τη Νέα Υόρκη, το Βερολίνο, το Λονδίνο, αν δεν ξέρεις ποια είναι η γκαλερί και ποιες είναι οι δυνατότητές της.

Η Αθήνα έχει δεκάδες γκαλερί, αλλά φαντάζομαι αυτές που ξέρεις είναι λίγες.

Όπως εσύ δεν τα ξέρεις όλα, έτσι και άλλοι δεν τα ξέρουν όλα και πιθανόν όσα ξέρετε δεν ταυτίζονται. Αυτό επιτρέπει λάθος εκτιμήσεις, είτε πρόκειται να κρίνεις μόνη είτε να βασιστείς στην κρίση των άλλων.

Βιογραφικό

Το βιογραφικό, αναλόγως με ποιον το απευθύνεις, πρέπει να έχει διάφορες μορφές και πρέπει να περιέχει διαφορετικές πληροφορίες:

για μια γκαλερί

για μια δουλειά

για μια υποτροφία ή residency.

Τα βιογραφικά για σχολές ή/και εταιρείες πρέπει να έχουν περισσότερες πληροφορίες για τις σπουδές σου και τα τυπικά σου προσόντα.

Μια γκαλερί θέλει να μάθει για τις εκθέσεις σου, ποιои έχουν γράψει για εένα, πού έχουν γράψει, ποια είναι η δημόσια εικόνα σου, η φήμη σου.

Δεν θα διαθέδουν περισσότερο από ένα λεπτό για να κοιτάζουν το βιογραφικό σου.

Ας είναι σύντομο, καθαρό και να κάνει καλή εντύπωση από την πρώτη στιγμή* χρονολογικά ας πηγαίνει από το παρόν προς το παρελθόν. Θέλουν να μάθουν πρώτα απ' όλα πού έχεις φτάσει μέχρι τώρα.

Να είναι τυπωμένο και όχι γραμμένο με το χέρι.

Αν προορίζεται για γκαλερί, ας επισυνάψεις και φωτοτυπίες από αναφορές σε εφημερίδες και περιοδικά.

Αν δεν έχεις κάνει εκθέσεις, γράψε για τις σπουδές σου και για οποιαδήποτε πρακτική των προηγούμενων τριών χρόνων.

Θέματα στο βιογραφικό:

Πότε και πού γεννήθηκες, πού κατοικείς και στοιχεία επικοινωνίας (τηλέφωνο, e-mail)

(Στην αρχή θα έχει μόνο τις σπουδές σου και τη συμμετοχή σου σε εκθέσεις που ίσως έχει οργανώσει η σχολή σου.)

Σπουδές

Ατομικές εκθέσεις

Ομαδικές εκθέσεις

Προγραμματισμένες εκθέσεις

Συλλογές στις οποίες υπάρχουν έργα σου

Κατάλογοι και εκδόσεις όπου εμφανίζονται τα έργα σου

Αναφορές και άρθρα για το έργο σου

Βραβεία για την τέχνη σου

Διδακτική εμπειρία σχετικά με την τέχνη σου

Συμμετοχή σε καλλιτεχνικούς οργανισμούς και συλλόγους

Άλλη επαγγελματική εμπειρία

Άλλες σχετικές δραστηριότητες.

Στο τέλος μπορείς να περιλάβεις μια συνοπτική δήλωση (statement) για την τέχνη σου. Συνηθίζεται στις άλλες χώρες και είναι χρήσιμο, γιατί έτσι δίνεις μια ιδέα για τις προθέσεις σου, το πώς καταλαβαίνεις τα πράγματα, γιατί κάνεις αυτό που κάνεις, μια κάπως θεωρητική προσέγγιση, κάτι σαν μια επικεφαλίδα όλου του έργου σου.

πορτφόλιο

Το πορτφόλιο είναι μια μικρή φορητή ατομική έκθεση.

Παρουσιάζεις τη δουλειά σου με φωτογραφίες, CD-ROM, DVD, εκτυπώσεις, ίσως και με μερικά αληθινά σχέδια ή και με ένα μικρό έργο.

Δεν υπάρχει ένας τύπος φακέλου-πορτφόλιο. Είναι διαφορετικός για κάθε περίπτωση: άλλος για γκαλερί, άλλος για πρόταση για εικαστική εγκατάσταση, άλλος για διακόσμηση καταστήματος... Μπορεί να είναι μοναδικός και να θέλεις να σου επιστραφεί ή όχι. Είναι η ουσία σου, γι' αυτό πρέπει να είναι πολύ καλοφτιαγμένος, να είναι επαγγελματικός.

Ορθογραφικά λάθη και κακή τοποθέτηση δίνουν κακή εντύπωση.

Πρέπει να είναι ομοιόμορφος και να δείχνει μόνο τα έργα και όχι χώρους ή πρόσωπα, εκτός και αν πρόκειται για «εγκαταστάσεις» ή «περφόρμανς».

Πρέπει να είναι σύντομη, εύκολα κατανοητή παρουσίαση μιας σειράς έργων σου.

Να τα ταξινομήσεις με χρονολογική σειρά, στην αρχή τα πρόσφατα, στο τέλος τα παλαιότερα.

Πρέπει να δίνει ξεκάθαρη εικόνα της δουλειάς σου.

Πρώτα απ' όλα να είναι τακτοποιημένος, μη βάλεις εκκόρνια φύλλα και βελίδες διάφορων μεγεθών· ο φάκελος να είναι και αυτός ένα έργο.

Το εξώφυλλο αποτελεί νύξη για το περιεχόμενο. Η παρουσίαση δεν πρέπει να φαίνεται καλύτερη ή διαφορετική από το περιεχόμενο.

Το μέγεθος Α4 είναι το πιο συνηθισμένο, αλλά μπορεί να είναι μικρότερος ή μεγαλύτερος. Από τις πρώτες βελίδες

να έχεις δώσει την εικόνα που θέλεις για τον εαυτό σου.
Ο αποδέκτης, αν ενδιαφέρεται, θα δει και παρακάτω, αλλά
μην τον αναγκάσεις να ξεφυλλίσει όλο το ντοσιέ για να
καταλάβει τι κάνεις.

Να περιέχει βιογραφικό και δική σου φωτογραφία.

Όταν στείλεις κάτι και δεν σου απαντήσουν μέσα σε ένα
μήνα, κάνε ένα τηλεφώνημα, ζήτησε πίσω το υλικό σου,
αλλά χωρίς πίεση.

Αν ποτέ στείλεις κάτι και θέλεις να στο στείλουν πίσω, να
βάλεις μαζί και έναν έτοιμο φάκελο με τη διεύθυνσή σου
και τα γραμματόσημα τοποθετημένα για την επιστροφή
του (SASE: Self Addressed Stamped Envelope).

Να υπολογίζεις ότι τις περισσότερες φορές το υλικό που
στέλνεις δεν θα σου επιστραφεί.

Μη δείξεις παλιά δουλειά, το πολύ τρία χρόνια παλιά,
είχουρα όχι έργα παλαιότερα των πέντε ετών·

θα έρθει η ώρα της αναδρομικής έκθεσης, αργότερα.

Όχι περισσότερες από 6 σελίδες κειμένου, όχι
περισσότερες από 5 σελίδες με φωτοαντίγραφα
δημοσιεύσεων σε εφημερίδες και περιοδικά (όχι τα
αληθινά αποκόμματα, μόνο φωτοαντίγραφα).

Όχι περισσότερες από 10 σελίδες με καλά
παρουσιαζόμενες φωτογραφίες (ή καλές εκτυπώσεις
από πρίντερ, αν βάλεις μαζί και το CD-ROM).

Όχι μικρές φωτογραφίες (π.χ. 8 x 13 εκ.).

Οι φωτογραφίες πρέπει να είναι άμεσα αντιληπτές
(αν είναι κάτι τριδιάστατο, ας είναι από
περισσότερες από μία γωνίες).

Όχι αληθινά έργα (εκτός ίσως από κάποια σχέδια
ή ένα πολύ μικρό έργο).

Προσοχή! Οι άνθρωποι των χαλερί δεν διαθέτουν χρόνο για να δουν διεξοδικά τη δουλειά σου.

Η ποιότητα είναι πιο σημαντική από την ποσότητα.

Διάλεξε τα πιο εντυπωσιακά έργα, δείξε στιλιζτική ομοιογένεια.

Οι χαλερί ψάχνουν για ωριμότητα και συγκεκριμένες προθέσεις. Διόρθωσε τον φάκελό σου ανάλογα με το στιλ της χαλερί.

Υπάρχουν πλευρές της δουλειάς σου τις οποίες αλλού θα δείξεις και αλλού όχι.

Αν ο φάκελος προορίζεται για πρόβληψη ή συνεργασία, δείξε τις διάφορες δυνατότητες και δεξιότητές σου.

Μη βάλεις πράγματα που δείχνουν τις αδυναμίες σου.

περιεχόμενα

πρόλογος	9
κατευθείαν στην κορυφή!	11
πρώτα βήματα	12
βιογραφικό	14
πορτφόλιο	16
γκαλερί	19
εργαστήριο	25
εξειδικευμένος - πλάνο - προοπτική στον χρόνο	27
τρία στάδια	30
αρχείο	32
κατάλογος	33
δημόσιες εκθέσεις	36
δελτίο τύπου	37
ατομική έκθεση	44
η στολή του καλλιτέχνη	56
μεταφορές	57
ευσκευαβία	58
νομικά ζητήματα	59
πνευματικά δικαιώματα	60
αγοράζω	63
ομαδικές εκθέσεις	68
κύκλος	73
συμπεριφορά, περιβάλλον, προσαρμογή	75
άλλες δουλειές	80
καλλιτέχνης ή ο χρόνος περνάει και δεν ξαναχτυπά	83
χρήματα	84

χορηγίες, υποτροφίες	88
η τέχνη των επιμελητών	90
κριτικοί και δημοσιογράφοι	94
ο θεατής απέναντι στο έργο	98
το έργο μπροστά στον θεατή	103
βρες το έργο	110
υπογραφή	111
ποιος ζωγραφίζει, ποιος έκανε το έργο	112
πού είναι το έργο;	116
επανάληψη	122
τι είναι (η) τέχνη	123
τεχνική	130
το έργο σου και το όνομά σου, η «τούλπα» σου	133
χρώματα και υλικά	134
περιεχόμενο και ερμηνείες	140
τι να κάνω; το επόμενο θέμα; σχετικά με το περιεχόμενο	145
κοινωνική τέχνη - περιεχόμενο (του έργου) και κοινωνία	150
εγνολογική τέχνη	153
«ιστορικότητα»	154
τέχνη και πραγματικότητα	156
εθνική τέχνη (ζητήματα παράδοσης και ταυτότητας)	159
εχολή	160
τέχνη versus επιστήμη	165
σημειώσεις για ένα μικρό λεξικό	253
βιβλιογραφία	264

«Οδηγίες χρήσεως» και διαχείρισης της εικαστικής δημιουργίας είναι το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου και απευθύνεται στους ανθρώπους των εικαστικών τεχνών, αλλά κυρίως σε νέους καλλιτέχνες που θέλουν να παρουσιάσουν το έργο τους και να ζήσουν από την τέχνη τους.

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου, μεθοδικά και ταξινομημένα, δίνονται οδηγίες και συμβουλές για τη διαδρομή που ξεκινά όταν το έργο βγει από το εργαστήριο για να φτάσει στον κόσμο. Για τις γκαλερί και τους άλλους χώρους παρουσίασης του έργου, για το «κινάφι» και το «σύστημα», για τις δημόσιες σχέσεις, τις συνεργασίες, ακόμα και λεπτομέρειες που αφορούν πρακτικά θέματα. Και όσον αφορά το εικαστικό έργο, ποιες είναι –αν υπάρχουν– οι βασικές αρχές ή τα ποιοτικά κριτήρια ενός καλού «πίνακα».

Το δεύτερο μέρος, που έχει τίτλο «Τέχνη versus επιβίωση», είναι ένα χρονολόγιο των επιβτημονικών ανακαλύψεων, των εφαρμογών, των πνευματικών κατακτήσεων και της τέχνης από τον 18ο έως και τον 20ο αιώνα. Ο συγγραφέας προβαίνει να ανατρέψει τον μύθο του πρωτοποριακού καλλιτέχνη. Παρατηρεί ότι οι καλλιτέχνες ακολουθούν τις επιβιότητες και απλώς έχουν καλύτερες κεραιές από τον μέσο πολίτη-καταναλωτή.

Περιέχεται, επίσης, έντομο γλωσσάριο για τεχνικούς, τεχνοτροπικούς όρους και υλικά.

ISBN 978-960-501-449-0

9 789605 014490

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 5449